

Državni svetnik
Branko Tomažič

Številka: 322-01-13/2021/1
Vrhpolje pri Vipavi, 11. 10. 2021

2

Gospod
Alojz Kovšca
predsednik Državnega sveta

ZADEVA: Vprašnji v zvezi z regulacijo cen na področju kmetijstva

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 6/14, 101/10, 26/15, 55/20 in 123/20) predlagam, da Državni svet na Vlado Republike Slovenije naslovi naslednji vprašnji:

- 1. Kako bo Vlada Republike Slovenije ukrepala, da ublaži cenovna nesorazmerja na trgu pridelave hrane, kjer stroški pridelave hrane (višje cene surovin, repromateriala in energentov) strmo rastejo, odkupne cene pa stagnirajo oziroma se znižujejo kljub sočasni rasti maloprodajnih cen?**
- 2. Kako bo Vlada Republike Slovenije regulirala cene na področju kmetijstva oziroma na kakšen način bo ublažila stanje, ki vodi kmetijstvo v brezizhoden položaj, v katerem kmetje dolgoročno ne bodo preživel?**

Obrazložitev:

Za področje cen v kmetijstvu se škarje cen odpirajo nesorazmerno. Vhodni stroški surovin za potrebe kmetovanja so se v zadnjih mesecih dvignili med 30 % in 50 %, ponekod celo 100 % (npr. v preteklem letu je bila cena tone mineralnega gnojila 180 evrov, letos pa 320 evrov). Istočasno pa odkupne cene kmetijskih proizvodov stagnirajo ali se celo nižajo, kljub rasti maloprodajnih cen na trgovskih policah. Ob tem ne gre zanemariti dejstva, da so se kmetje v tem letu soočali z naravnimi nesrečami, kar je vodilo v izpad pridelkov ob že tako slabi letini. Kmetijstvo ne bo zmoglo vzdržati teh nesorazmerij, saj že zdaj prihaja do opuščanj kmetovanja. S tem se v negotovost postavlja tako nadaljnja nacionalna kmetijska pridelava kot ohranjanje kulturne krajine in poseljenost slovenskega podeželja. Ekonomska moč slovenskega kmetijstva slabi, saj trenutne odkupne cene kmetijskih pridelkov ne zagotavljajo poštenega plačila. Zato so nujni ukrepi, ki bodo zamejila trenutna cenovna nesorazmerja, ko so odkupne cene, ob visoki rasti stroškov, že dosegle nesprejemljivo nizko raven, pri kateri kmetje le še težka zaslužijo dovolj za preživetje. Cenovna nesorazmerja povzročajo nekonkurenčnost in negativno vplivajo tudi na razvoj kmetij, saj ne bo interesa za investicije in vzdrževanje kmetijskih gospodarstev.

Problematika velikega porasta cen energentov (elektrika, plin), ki vpliva na celotno gospodarstvo, vključno s kmetijsko proizvodnjo, je bila pretekli mesec izpostavljena

tudi na neformalnem srečanju evropskih ministrov za energijo in promet na Brdu pri Kranju, kjer je evropska komisarka za energijo Kadri Simson izpostavila, da: »Obstajajo orodja, ki jih lahko države članice uporabijo za takojšnje reševanje položaja. Politike davka na dodano vrednost in trošarin, ciljno usmerjeni ukrepi za energetske revne in ranljive odjemalce, začasni ukrepi za gospodarstva in mala podjetja ter neposredna podpora potrošnikom so koraki, ki jih je mogoče izvesti in so v skladu s pravili EU».

Na podlagi vsega navedenega se postavlja vprašanje, ali in kakšne ukrepe pripravlja Vlada Republike Slovenije za izboljšanje stanja kmetijstva, tudi v luči velikega porasta energentov.

Državni svetnik
Branko Tomažič, l.r.